

Vergaderjaar 1987-1988

20488

Wijziging van de Advocatenwet

Nr. 5

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 6 juni 1988

Graag beantwoord ik het verslag van de vaste Commissie voor Justitie over dit wetsvoorstel als volgt.

Met genoegen las ik dat de leden van de fractie van de P.v.d.A. met instemming van dit wetsvoorstel hadden kennis genomen. Graag ga ik hieronder in op de door hen gestelde vragen.

Ingevolge de nieuwe artikelen 2 en 62 van de Advocatenwet zal in de toekomst de inschrijving als advocaat of procureur slechts mogelijk zijn als ook een examen in het administratief procesrecht is afgelegd.

Met de aan het woord zijnde leden meen ik dat dit geen bezwaar zal zijn voor degenen die onlangs aan een Nederlandse universiteit zijn afgestudeerd als meester in de rechten. Te meer niet, daar het Academisch Statuut sinds 1982 ook het vak administratief procesrecht, naast strafprocesrecht en burgerlijk procesrecht, vermeldt als verplicht onderdeel van het doctoraal examen in de studierichting Nederlands recht. Bij de opmerking van deze leden dat het nieuwe vereiste wel een bezwaar zal zijn voor diegenen die zich eerst geruime tijd na hun afstuderen voor de eerste keer willen laten inschrijven, teken ik het volgende aan.

Zoals uit bovenstaande mededeling over het Academisch Statuut 1982 moge blijken, gaat het in het voorbeeld van deze leden om degenen die alweer enige jaren geleden zijn afgestudeerd. De ontwikkeling van het administratief procesrecht is vooral de laatste jaren snel gegaan. Ik meen dan ook dat degenen die na inwerkingtreding van deze wet tot de balie toetreden, met het oog op een goede beroepsuitoefening, dienen te beschikken over kennis van het administratief procesrecht. De meesters in de rechten, die die hoedanigheid hebben verkregen zonder een examen in bedoeld vak te hebben afgelegd, zullen, dit in antwoord op de concrete vraag van deze leden, alsnog bedoeld examen moeten afleggen ten einde te kunnen voldoen aan de nieuwe wettelijke vereisten voor inschrijving als advocaat of procureur. De mogelijkheid daartoe is geregeld in de Wet op het wetenschappelijk onderwijs.

Artikel II van het wetsvoorstel houdt in dat het nieuwe vereiste voor inschrijving op het punt van het administratief procesrecht alleen van toepassing is op degenen die eerst na het tijdstip van inwerkingtreding van deze wet tot de balie toetreden en voordien niet als advocaat of procureur ingeschreven zijn geweest. De reden voor deze overgangsbe-

paling is dat het juist voorkomt dat degenen die zich voor de eerste keer laten inschrijven als advocaat moeten voldoen aan de nieuwe regeling betreffende de inschrijvingsvereisten. Voor degenen die na een onderbreking opnieuw tot de balie toetreden kan het onredelijk zijn bij hernieuwde toetreding geconfronteerd te worden met het nieuwe vereiste voor inschrijving. Meer concreet denk ik aan de gehuwde vrouw (of wellicht ook man) die, ter wille van het grootbrengen van de kinderen, enige jaren de praktijk neerlegt en daarna wederom toetreedt tot de balie. Deze categorie laat zich mijns inziens niet goed vergelijken met de categorie, waarop deze leden doelden, aangezien degenen die (vóór 1982 afstudeerden en) nimmer tot de balie toetraden zich doorgaans ook niet in de dagelijkse praktijkuitoefening de kennis van het administratief procesrecht eigen hebben kunnen maken. Van hen mag worden verlangd dat zij voldoen aan de op het tijdstip van inschrijving geldende vereisten. Ik merk hier nog op dat het momenteel reeds zo is dat degenen die in het verleden in bij voorbeeld de notariële of fiscaal-juridische studierichting zijn afgestudeerd, indien zij naderhand willen toetreden tot de balie, alsnog moeten voldoen aan de geldende inschrijvingsvereisten, welke vereisten corresponderen met de studierichting Nederlands recht. De laatste vraag van de aan het woord zijnde leden beantwoord ik, gelet op het bovenstaande, dan ook ontkennend.

Met instemming las ik dat de leden van de V.V.D.-fractie zich konden verenigen met dit wetsvoorstel.

Op grond van artikel 2 van de Advocatenwet kan iemand met de hoedanigheid van meester in de rechten worden ingeschreven als advocaat mits deze hoedanigheid is verkregen op grond van – kort gezegd – het afleggen van een doctoraal examen in de studierichting Nederlands recht. De eerste vraag van deze leden beantwoord ik hiermee bevestigend. Diegenen die zijn afgestudeerd in een van de andere studierichtingen van de faculteit der rechtsgeleerdheid, vermeld in het Academisch Statuut, onder andere de notariële studierichting of de fiscaaljuridische studierichting, dienen, om te kunnen toetreden tot de balie, examens te hebben afgelegd in de vakken, vermeld in artikel 2 van de Advocatenwet. Bij de vraag van de aan het woord zijnde leden of inzicht kan worden verschaft in het aantal ingeschreven advocaten dat in de notariële studierichting of de fiscaal-juridische studierichting is afgestudeerd, teken ik het volgende aan. Onder degenen die als advocaat zijn ingeschreven, zullen zich zeker afgestudeerden in de notariële studierichting of de fiscaal-juridische studierichting bevinden. Maar daarnaast zullen zij allen de op grond van artikel 2 vereiste aanvullende examens hebben afgelegd, anders zouden zij niet als advocaat zijn ingeschreven. Een registratie van de hier bedoelde personen wordt evenwel niet bijgehouden, zodat ik de concrete vraag van deze leden ontkennend moet beantwoorden.

Het is moeilijk om precies aan te geven om welke redenen de raden van discipline sinds de inwerkingtreding van de nieuwe tuchtrechtspraak voor advocaten zijn geconfronteerd met een wassende stroom van zaken. In het Jaarverslag 1987 van de Nederlandse orde van advocaten wordt als een mogelijke oorzaak van de toeneming van zaken genoemd de vergroting van de mogelijkheden van de klager. Ook de openbaarheid van de tuchtrechtspraak en de toegenomen publiciteit over de behandeling van klachten tegen advocaten zouden van invloed kunnen zijn. Daarnaast wordt in genoemd jaarverslag gewezen op, wat genoemd wordt, algemene maatschappelijke ontwikkelingen: de consument is klachtbewust, mede door de mogelijkheid van schadevergoeding. Geconstateerd wordt dat organisaties als de Consumentenbond, bureaus voor rechtshulp en advocatenklachtenbureaus daarop invloed hebben. Ik ga ervan uit dat het hier veronderstellingen betreft. Een inzicht in de ware oorzaken van het toegenomen aantal tuchtzaken valt zonder een uitgebreid feitelijk

onderzoek niet te geven. Of de oorzaken gelegen zijn in de door de aan het woord zijn de leden genoemde omstandigheden, kan ik dan ook niet beoordelen. Ik zou hier nog wel willen wijzen op het gegeven, opgenomen in eerderbedoeld jaarverslag, dat driekwart van de klachten ongegrond wordt verklaard. Deze omstandigheid zou een weerlegging kunnen zijn van de veronderstelling van deze leden betreffende de eventuele teruglopende kwaliteit van de werkzaamheden van advocaten.

De laatste vraag van de leden van de V.V.D.-fractie betrof het – vermeende – voorstel elke raad van discipline in de toekomst uit te breiden.

Deze leden zagen over het hoofd dat volgens de voorgestelde tekst van artikel 46b, eerste lid, elke raad van discipline voortaan bestaat uit een voorzitter, ten hoogste twee plaatsvervangende voorzitters, acht leden-advocaten en ten hoogste zes plaatsvervangende leden-advocaten. Door tweemaal de woorden «ten hoogste» te bezigen, wordt in de wettekst duidelijk aangegeven dat het betreft een mogelijke, en niet verplichte, uitbreiding van zowel het aantal plaatsvervangende voorzitters als het aantal plaatsvervangende leden-advocaten.

De technische opmerkingen van de commissie zijn verwerkt.

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes